

INFORMÁCIA PRE VEREJNOSŤ

Obec Jezersko v súlade s § 15 ods. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zverejňuje informácie o zdrojoch ohrozenia, rozsahu ohrozenia, následkoch na postihnutom území a spôsobe varovania obyvateľstva a záchranných prácach, úlohách a opatreniach a podrobnostiach o tom, kde sa dajú získať informácie s plánom ochrany v rámci Obce Jezersko.

1. Informácie o zdrojoch ohrozenia

1.1 Povodne

Vychádzajúc z analýzy územia Obce Jezersko z hľadiska vzniku možných mimoriadnych udalostí predstavujú povodne významné riziko ohrozenia obyvateľstva a majetku. Povodne najčastejšie ohrozujú obyvateľov obce v povodí vodného toku Jezerského potoka, ktorý sa skladá z dvoch tokov a to pritekajúci z hornej časti obce a druhej vetvy pritekajúcej z Jezerského jazera z tzv. časti za Grúnikom. Povodne však môžu spôsobiť aj náhle prívalové dažde, resp. dlhodobé zrážky, kedy povodňou môže byť postihnutá celá obec.

1.2 Zosuvy pôdy

Ďalším možným zdrojom ohrozenia sú zosuvy pôdy s následkami najmä na majetku. V poslednom období sú tieto výskytu zapríčinené dlhodobými zrážkami.

1.3 Vichrice

Veterné smršte a silné vetry postihujú predovšetkým horské hrebene. Veterné smršte sa však môžu vyskytnúť v závislosti od počasia v ktorejkoľvek lokalite Obce Jezersko. Pôsobenie silných vetrov tu sporadický spôsobuje problémy v doprave, energetike a v komunikačnom prostredí.

1.4 Snehové kalamity

Vývoj počasia, hlavne v zimnom období vytváraný nadmerným intenzívnym snežením spojený so silným vetrom môže spôsobovať na území Obce Jezersko neprejazdnosť štátnej cesty III/542001 Jezersko – spojka v dĺžke 3 127m a miestnej komunikácie. Tieto mimoriadne udalosti spôsobujú problémy s dopravou, so zásobovaním obce, prípadne poskytovaním neodkladnej zdravotníckej pomoci. Kalamita v tejto oblasti, vychádzajúc z pozorovania predchádzajúcich rokov obec Jezersko v poslednom období 6-tich rokov dosť vážne postihla.

1.5 Zemetrasenia

Na území Obce Jezersko nie sú zmapované aktívne ohniskové zóny alebo makroseizmického pozorovania zemetrasenia.

Intenzitu zemetrasenia určujú účinky na ľudí, stavby a zemský povrch. Jej hodnoty závisia od vzdialenosti od epicentra a sú určované sprievodnými javmi zemetrasenia. Tieto sprievodné javy boli empiricky zoradené do skupín a týmto skupinám priradené stupne – najnižšie slabým otrasom, najvyšším otrasom s katastrofálnym následkom. V súčasnosti sa používa Mercaliho – Siebergova stupnica, ktorá má 12 intenzívnych stupňov.

Stupeň	Označenie	M	Prejavy
I.	Nepozorovateľné		Zaznamenávajú len prístroje
II.	Veľmi slabé		Cítia jednotlivci v pokoji, najmä vo vyšších podlažiach
III.	Slabé	2,5	Citeľné v budovách, slabé kývanie zavesených predmetov
IV.	Mierne	3,5	Pozorujú mnohí v budovách a stojacích autách, budí ľudí vŕzgajú dvere a okná, počuť praskanie múrov.
V.	Dost' silné		Cítia všetci v budovách, zvieratá sú nepokojné, okna praskajú, lampy sa viditeľne kývajú. Zriedkavá zmena výdatnosti prameňov. Poškodenie stavieb z nepálených tehál.
VI.	Silné		Pozorovanie aj mimo budov, mnohí sú vystrašení, padajú komíny, nábytok sa hýbe, rozbíjajú sa poháre. Škody sú aj na tehlových budovách, zosuvy pôdy, niekedy zmena výšky spodnej vody.
VII.	Veľmi silné	5,5	Väčšina ľudí vybieha v panike z budov, cititeľné v idúcich autách, zvoní veľké zvony. Ojedinelé škody aj na železobetónových budovách, na voľnej hladine sa tvoria vlny
VIII.	Zhubné	6	Všeobecné zdesenia aj u automobilistov. Lámu sa konáre stromov, prevrhne sa aj ťažký nábytok. Zničenie ľahkých budov, škody na železobetónových stavbách, padajú pomníky. V pôde niekoľko cm trhliny, rieky menia korytá
IX.	Pustošivé		Panika, značné škody na ŽB budovách a bytovom zariadení. Praská podzemné potrubie, 10 cm trhliny v pôde. Veľké vlny na vode
X.	Ničivé		Veľké škody na budovách, hrádzkach, mostoch, koľajnice sa ohýbajú, cesta sú zvlnené, v pôde trhliny aj 1 m, voda sa vylieva na breh, z jazier a riek.
XI.	Katastrofa	8	Podzemné potrubia, väčšina budov a mostov je zničená. Rozsiahle zmeny v zemskom povrchu. Široké trhliny, posunutia v horizontálnom aj vertikálnom smere.
XII.	Veľká katastrofa	8,5	Všetky ľudské diela sú úplne zničené. Zrýchlenie prevyšuje tiaž. Na povrchu sa tvoria vlny, rútia sa veľké skalné bloky, mení sa vzhľad zemského povrchu.

2. Informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkov na postihnutom území

2.1 Povodne

Oblasť ohrozenia povodňami je stanovená pre vodný tok v obci formou zátopového územia vyhodnoteného správcom vodného toku na 50 – ročný, resp. 100 – ročný vodu. Vznik mimoriadnej udalosti v dôsledku povodní predstavuje v závislosti od rozsahu povodne predovšetkým riziko veľkých majetkových škôd a v prípade nerešpektovania pokynov orgánov obce, štátnej správy ochrany pred povodňami aj riziko ohrozenia zdravia a života.

2.2 Zosuvy pôdy

Rozsah následkov pri vzniku svahových deformácií nemožno určiť dopredu. Následky vo veľkej miere závisia od miesta vzniku zosuvu, t. j. či je zosuvom ohrozený intravilán alebo extravilán obce. V prípade zosuvov v intraviláne obce, kedy sú potenciálne najčastejšie ohrozené obytné zóny, môže dôjsť k materiálnym škodám na nehnuteľnostiach.

3. Informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach

3.1 Varovanie obyvateľstva

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi:

a) „**VŠEOBECNÉ OHROZENIE**“ t. j. **dvojminútovým kolísavým tónom sirény** pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

b) „**OHROZENIA VODOU**“, t. j. **šesťminútovým stálym tónom sirény** pri ohrození ničivými účinkami vody sa varovanie obyvateľstva vykonáva signálom. Koniec ohrozenia sa vyhlasuje signálom „**KONIEC OHROZENIA**“ t. j. **dvojminútovým stálym tónom sirény** bez opakovania.

Varovný signál a signál koniec ohrozenia sa následne doplní **hovorovou informáciou** prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov, ktorá by mala obsahovať predovšetkým informácie o čase vzniku a druhu mimoriadnej udalosti, o predpokladanom rozsahu ohrozenia a pokyny pre obyvateľstvo.

3.2 Záchranné práce

V zmysle vyhlášky MV SR č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany sa v súvislosti so vznikom možnej mimoriadnej udalosti vykonávajú záchranné práce ako činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku ako aj na odsun z ohrozených alebo postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti. Záchranné práce sa vykonávajú zložkami integrovaného záchranného systému, útvarmi policajného zboru a osobami povolanými na osobné úkony.

Pre prípad vzniku **akejkolvek mimoriadnej udalosti** sa vykonávajú najmä tieto činnosti:

- varovanie obyvateľstva a vyzušmievanie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,
- vykonávanie prieskumu a pozorovania na postihnutom území s cieľom vyhľadať postihnuté osoby a vyznačiť životu nebezpečné úseky,
- vyslobodzovanie postihnutých osôb z trosiek zničených a narušených budov, vrakov dopravných prostriedkov, z horiacich budov a pod.
- zabezpečenie prívodu vzduchu a vody osobám v zavalených priestoroch,
- poskytovanie prvej predlekárskej pomoci a neodkladnej zdravotníckej starostlivosti zraneným osobám vrátane odsunu postihnutých do zdravotných zariadení (vykonávajú príslušníci hasičského záchranného zboru a rýchlej lekárskej pomoci),
- lokalizácia a likvidácia požiarov ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- vykonávanie hygienickej očisty postihnutých osôb,
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území s dôrazom na zamedzenie vstupu osôb a techniky do ohrozenej oblasti,
- uzavretie postihnutého územia,
- odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- núdzové zásobovanie a ubytovanie osôb, ktoré sú následkom mimoriadnej udalosti bez základných životných potrieb,
- pozorovanie postihnutého územia,
- poskytnutie veterinárnej pomoci zvieratám a vykonanie veterinárnej očisty,
- uvoľňovanie určených cestných komunikácií, vytvorenie priechodov a prejazdov potrebných na vykonanie záchranných prác,
- zachytávanie ropných produktov na vodných plochách a tokoch,
- identifikácia, odsun usmrtených osôb,
- psychologická a duchovná pomoc.

3.2.1 Záchranné práce pri povodniach

Povodňové záchranné práce sa vykonávajú na záchranu životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva a životného prostredia v čase nebezpečenstva povodne, počas povodne a po povodni na povodňou ohrozených územiach a povodňou zaplavených územiach. Okrem uvedených činností povodňovými záchrannými prácami sú:

- hlásna povodňová služba,

- ochrana a zachraňovanie majetku vrátane prípadného predčasného zberu úrody ohrozenej povodňou,
- odsun nebezpečných látok z predpokladaného dosahu záplavy územia povodňou,
- provizórne dopravné sprístupnenie oblasti, ktorá bola povodňou zasiahnutá, vrátane výstavby provizórnych mostných objektov a lávok,
- zabezpečenie verejného poriadku na území postihnutom povodňou,
- ochrana vodných zdrojov a rozvodov pitnej vody, elektrickej energie, plynu a telekomunikačných sietí pred poškodením povodňou,
- evakuácia,
- odčerpávanie vody zo zatopených domov, pivníc, studní, verejnej kanalizácie, žump a iných objektov,
- zabezpečenie verejného poriadku na území postihnutom povodňou,
- odstraňovanie naplavenín z domov a iných objektov, verejných priestranstiev a komunikácií,
- zabezpečovanie poškodených stavieb proti zrúteniu alebo ich asanácia,
- iné práce na záchranu životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva a životného prostredia vykonávané na príkaz obce, orgánu ochrany pred povodňami počas III. stupňa povodňovej aktivity alebo na príkaz obvodného úradu v sídle kraja alebo obce podľa zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov počas mimoriadnej situácie.

Povodňové záchranné práce riadi obec, obvodný úrad v sídle kraja podľa zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Povodňové záchranné práce sa vykonávajú v súlade s plánom povodňových záchranných prác, ktorý spracováva obec, obvodný úrad a obvodný úrad v sídle kraja. Obsah povodňových plánov vrátane povodňového plánu záchranných prác je stanovený vyhláškou MZP SR č. 261/2010, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postup ich schvaľovania.

4. Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti

Po vzniku mimoriadnej udalosti a vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú základné úlohy a opatrenia:

- **varovanie obyvateľstva** a vyzoznenie osôb činných pri riešení mimoriadnych udalostí: – realizuje sa podľa bodu 3.1,
- **záchranné práce** silami a prostriedkami z územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia: – obec Jezersko, Okresný úrad Kežmarok vedú zoznamy využiteľných síl a prostriedkov pri záchranných prácach v rámci svojho územného obvodu,
- **evakuácia**: – obec Jezersko a Okresný úrad v Kežmarku spracovávajú plány evakuácie v zmysle vyhlášky MV SR č. 75/1995 Z. z. o zabezpečovaní evakuácie v zmysle neskorších predpisov,
- **núdzové ubytovanie a zásobovanie**: – obec Jezersko a Okresný úrad v Kežmarku majú spracovaný prehľad ubytovacích a stravovacích zariadení využiteľných v prípade mimoriadnej situácie na zabezpečenie núdzového zásobovania a ubytovania, ktorý je súčasťou plánu núdzového zásobovania a ubytovania,

- podľa potreby obec Jezersko uzatvára s prevádzkovateľmi ubytovacích a stravovacích zariadení dohody o zabezpečení núdzového zásobovania a ubytovania,

- **použitie základných zložiek integrovaného záchranného systému a jeho zložky:**

- hasičský a záchranný zbor
- záchranná zdravotná služba
- kontrolné chemické laboratórium CO
- horská záchranná služba
- banská záchranná služba.

5. Odporúčania pre obyvateľstvo v prípade vzniku mimoriadnej situácie

MAXIMÁLNA TEPLOTA

2. stupeň

Maximálna teplota vzduchu v rozpätí viac ako 35° C

- a) vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní,
- b) nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacích automobiloch,
- c) dodržiavať pitný režim.

3. stupeň

Dlhodobé dosahovanie maximálnej teploty vzduchu v rozpätí viac ako 40° C

- a) vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní,
- b) dodržiavať pitný režim,
- c) nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacích automobiloch,
- d) pri pobyte na priamom slnku používať ochranné prostriedky pred priamym slnečným žiarením (pokrývka hlavy, ochranné krémy, slnečné okuliare a pod.)

MINIMÁLNA TEPLOTA

2. stupeň

Dosiahnutie minimálnej teploty vzduchu menej ako - 20° C, Silný mráz

- a) chrániť sa primerane teplým oblečením a obuvou,
- b) chrániť nekryté časti tela ochranným (mastným) krémom,
- c) vykonávať primerané opatrenia na ochranu hospodárskych plodín pred prízemnými mrazmi.

3. stupeň

Dosiahnutie minimálnej teploty vzduchu menej ako - 30° C, Veľmi silný mráz

- a) urýchlene vyhľadať teplé miesta (obytné zariadenia),
- b) vykonávať primerané opatrenia v poľnohospodárstve na ochranu pred veľmi silnými mrazmi (zateplenie),
- c) chrániť nekryté časti tela ochranným (mastným) krémom,

VIETOR

2. stupeň

Výskyt silného vetra, ktorý dosahuje krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť do 25 m/s:

- a) nezdržiavať sa voľných plochách,
- b) nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
- c) zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d) odložiť z dvorov voľne položené predmety,
- e) nepúšťať von deti,
- f) zabezpečiť domáce zvieratá,
- g) neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- h) s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi jazdu po otvorených veterných plochách obmedziť,
- i) zabezpečiť okná, skleníky, voľne uložené predmety, pozbierať sušiacu sa bielizeň,
- j) pri jazde automobilom znížiť rýchlosť jazdy.

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť viac ako 35 m/s:

- a) ak to nie je nevyhnutné, nevychádzať z domu,
- b) nezdržiavať sa voľných plochách,
- c) zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d) nepúšťať von deti,
- e) s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi jazdu po otvorených veterných plochách vylúčiť,
- f) zabezpečiť stavebné žeriavy.

SNEHOVÉ ZÁVEJE A JAZYKY

2. stupeň

Intenzívna tvorba snehových jazykov a závejov:

- a) vybaviť vozidlo zimnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
- b) zabezpečiť sa komunikačnými prostriedkami (mobilný telefón, PDA, vysielacia a pod.) pre prípad núdze.

3. stupeň

Mimoriadne intenzívna tvorba snehových jazykov a závejov:

- a) obmedziť pohyb vo vonkajšom prostredí,
- b) obmedziť jazdu vozidlom a inými prostriedkami.

SNEŽENIE

2. stupeň

Silné sneženie, pri ktorom spadne viac ako 20cm nového snehu za 12 hodín:

- a) na horách sledovať a dodržiavať pokyny horskej služby,
- b) vybaviť vozidlo zimnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
- c) v prípade mokrého snehu a silného vetra obmedziť pohyb v lese a blízkosti elektrických vedení.

3. stupeň

Mimoriadne silné sneženie, pri ktorom spadne viac ako 30cm nového snehu za 12 hodín:

- a) obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri.

POĽADOVICA

2. stupeň

Intenzívna tvorba poľadovice:

- a) obmedziť pohyb a pobyt (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri,
- b) upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

3. stupeň

Mimoriadne intenzívna tvorba poľadovice:

- a) obmedziť pohyb a pobyt i dopravnými prostriedkami v exteriéri,
- b) upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

BÚRKY

2. stupeň

Výskyt silných búrok, spojených s privalovými zrážkami s úhrnmi viac ako 30 mm za hodinu a nárazmi vetra s rýchlosťou viac ako 25 m/s:

- a) nezdržiavať sa na voľných plochách,
- b) nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
- c) zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d) odložiť z dvorov voľne položené predmety,
- e) zabezpečiť domáce zvieratá,
- f) neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- g) s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi jazdu po otvorených veterných plochách obmedziť,
- h) vo voľnej krajine pri búrke prečkať v automobile alebo vyhľadať nižšie polohy,
- i) nezdržiavať sa pri vysokých stožiaroch alebo stromoch,
- j) opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek.

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silných búrok, spojených s privalovými zrážkami s úhrnmi viac ako 40 mm za hodinu a nárazmi vetra s rýchlosťou viac ako 35 m/s:

- a) ak je to nevyhnutné, nevychádzať z domu,
- b) nepúšťať von deti,
- c) neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- d) nezdržiavať sa pri vysokých stožiaroch alebo stromoch,

- e) opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek,
- f) zabezpečiť obydlia proti vniknutiu vody.

DÁŽĎ

2. stupeň

Výskyt intenzívneho dažďa s úhrnom zrážok viac 50 mm za 12 hodín:

- s nedostatkom času:

- a) zanechať akúkoľvek činnosť a rýchlo sa odobrať na bezpečné (kopec, vyšší svah a pod.) vopred určené miesto.

- s dostatkom času:

- a) vypnúť alebo zatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu,
- b) premiestniť vybavenie domácnosti do vyšších poschodí,
- c) uzatvoriť a utesniť všetky okná a dvere,
- d) pripraviť si vozidlo pre prípad nutnosti opustenia obydlia,
- e) pripraviť si lieky, dokumenty, vhodné oblečenie, trvanlivé potraviny a pitnú vodu,
- f) zobrať si nepremokavú obuv a odev,
- g) odstrániť látky, ktoré by mohli v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žeraviny, kyseliny a pod.),
- h) informovať svojich susedov,
- i) pripraviť evakuáciu zvierat,
- j) pripraviť si evakuačnú batožinu,
- k) opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek.

3. stupeň

Výskyt intenzívneho dažďa s úhrnom zrážok viac ako 70 mm za 12 hodín:

- a) dodržiavať pokyny záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy, sledovať pokyny v hromadných informačných prostriedkoch,
- b) opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek,
- c) uzatvoriť a utesniť všetky okná, dvere a ostatné stavebné otvory,
- d) vypnúť alebo zatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu.

HMLA

2. stupeň

Výskyt silných hmiel s dohľadnosťou menej ako 300 m:

- ak viditeľnosť nedovoľuje ísť rýchlejšie ako 20 km/hod. a keď nie je možné rozoznať okraj cesty odstavte vozidlo. Na diaľniciach vyhľadajte najbližšie odpočívadlo a počkať kým sa hmla rozplynie.

3. stupeň

Výskyt mimoriadne silných hmieľ s dohľadnosťou menej ako 100 m:

- úplne jazdu vozidlom z bezpečnostných dôvodov obmedziť.

6. Podrobnosti o tom, kde sa dajú získať informácie súvisiace s plánom ochrany

Ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva je možné získať priamo na Obecnom úrade v Jezersku a na Okresnom úrade v Kežmarku, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia.

7. Odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností

Vyššie zverejnené informácie sú v súlade so zákonom NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a nevzťahuje sa na žiadne obmedzenia vyplývajúce so zákona NR SR č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona NR SR č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.